

Conferència del les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament (RIO 92)

Preàmbul

La Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament, **Reunida** a Rio de Janeiro del 3 al 14 de juny del 1992, **Reafirmant** la Declaració de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi humà, aprovada a Estocolm el 16 de juny del 1972, i tractant de basar-s'hi, **Amb l'objectiu** d'establir una aliança mundial nova i equitativa mitjançant la creació de nous nivells de cooperació entre els Estats, els sectors clau de les societats, i les persones, **Procurant** assolir acords internacionals en els quals es respectin els interessos de tothom i es protegeixi la integritat del sistema ambiental i de desenvolupament mundial, **Reconeixent** la naturalesa integral i interdependent de la Terra, la nostra llar,

Proclama que:

Principi 1

Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura.

Principi 2

De conformitat amb la Carta de les Nacions Unides i els principis del dret internacional, els Estats tenen el dret sobirà d'aprofitar els propis recursos segons les pròpies polítiques ambientals i de desenvolupament, i la responsabilitat de vetllar perquè les activitats realitzades dins la seva jurisdicció o sota el seu control no causin mals al medi ambient d'altres Estats o de zones que siguin fora de la jurisdicció nacional.

Principi 3

El dret al desenvolupament s'ha d'exercir de tal manera que correspongui equitativament a les necessitats de desenvolupament i ambientals de les generacions presents i futures.

Principi 4

A fi d'assolir el desenvolupament sostenible, la protecció del medi ambient haurà de constituir part integrant del procés de desenvolupament, i no podrà considerar-se de manera aïllada.

Principi 5

Tots els Estats i totes les persones haurien de cooperar en la tasca essencial d'eradicar la pobresa com a requisit indispensable del desenvolupament sostenible, a fi de reduir disparitats en els nivells de vida i respondre millor a les necessitats de la majoria dels pobles del món.

Principi 6

La situació i les necessitats especials dels països en desenvolupament, en particular dels països menys avançats i els més vulnerables des del punt de vista ambiental, han de rebre prioritat especial. En les mesures internacionals que s'adoptin respecte al medi ambient i al desenvolupament, també s'haurien de tenir en compte els interessos i necessitats de tots els països.

Principi 7

Els Estats haurien de cooperar amb esperit de solidaritat mundial per a conservar, protegir i restablir la salut i la integritat de l'ecosistema de la Terra. Vist que han contribuït de manera diferent a la degradació del medi ambient mundial, els Estats tenen responsabilitats comunes però diferenciades. Els països desenvolupats reconeixen la responsabilitats que els toca en la recerca internacional del desenvolupament sostenible, a la vista de les pressions que les seves societats exerceixen al medi ambient i de les tecnologies i recursos financers de què disposen.

Principi 8

Per assolir el desenvolupament sostenible i una millor qualitat de vida per a tothom, els Estats haurien de reduir i eliminar els sistemes de producció i consum insostenibles, i fomentar polítiques demogràfiques apropiades.

Principi 9

Els Estats haurien de cooperar per a reforçar la creació de capacitats endògenes per assolir un desenvolupament sostenible, augmentant el saber científic mitjançant l'intercanvi de coneixements científics i tecnològics, i intensificant el desenvolupament, l'adaptació, la difusió i la transferència de tecnologies, d'entre les quals, les tecnologies noves i innovadores.

Principi 10

La millor manera de tractar les qüestions ambientals és amb la participació de tota la ciutadania interessada, al nivell corresponent. En el pla nacional, tota persona hauria de tenir accés adequat a la informació sobre el medi ambient de què disposin les autoritats públiques, inclosa la informació sobre els materials i les activitats que suposen perill a les seves comunitats, i també l'oportunitat de participar en els processos de presa de decisions. Els Estats hauran de facilitar i fomentar la sensibilització i la participació del públic, posant la informació a disposició de

tothom. Haurà de proporcionar accés efectiu als procediments judicials i administratius, d'entre els quals el rescabament de danys i els recursos pertinents.

Principi 11

Els Estats hauran de promulgar Lleis eficaces sobre el medi ambient. Les normes ambientals i els objectius i prioritats en matèria d'ordenació del medi ambient hauran de reflectir el context ambiental i de desenvolupament en el qual s'apliquen. Les normes aplicades per alguns països poden resultar inadequades i representar un cost social i econòmic injustificat per a d'altres països, en particular per als països en vies de desenvolupament.

Principi 12

Els Estats haurien de cooperar per a promoure un sistema econòmic favorable i obert que portarà al creixement econòmic sostenible i al desenvolupament sostenible de tots els països, a fi d'abordar, de manera millor, els problemes de la degradació ambiental. Les mesures de política comercial per a finalitats ambientals no haurien de constituir un mitjà de discriminació arbitrària o injustificable ni una restricció velada del comerç internacional. S'hauria d'evitar que es prenguessin mesures unilaterals per a solucionar els problemes mediambientals que es produeixen fora de la jurisdicció del país importador. Les mesures destinades a tractar els problemes ambientals transfronterers o mundials, en la mesura del possible, hauran de basar-se en un consens internacional.

Principi 13

Els Estats hauran de desenvolupar la legislació nacional relativa a la responsabilitat i la indemnització a les víctimes de la contaminació i altres mals ambientals. Els Estats hauran de cooperar també, de manera expedita i més decidida, en l'elaboració de noves Lleis internacionals sobre responsabilitat i indemnització pels efectes adversos dels mals ambientals causats per les activitats realitzades dins de la seva jurisdicció o sota el seu control en zones situades fora de la seva jurisdicció.

Principi 14

Els Estats haurien de cooperar de manera efectiva per a descoratjar o evitar la reubicació i la transferència a altres Estats de qualssevol activitats i substàncies que causin degradació ambiental greu o que es considerin nocives per a la salut humana.

Principi 15

A fi de protegir el medi ambient, els Estats hauran d'aplicar àmpliament el criteri de precaució conforme a les seves capacitats. Quan hi hagi perill de mal greu o irreversible, la manca de certesa científica absoluta no s'haurà d'usar com a raó per a postergar l'adopció de mesures eficaces en funció dels costos per a impedir la degradació del medi ambient.

Principi 16

Les autoritats nacionals hauran de procurar fomentar la internalització dels costos ambientals i l'ús d'instruments econòmics, tenint en compte el criteri que qui contamina, en principi, hauria de carregar amb els costos de la descontaminació, tenint en compte degudament l'interès públic i sense distorsionar el comerç ni les inversions internacionals.

Principi 17

S'haurà d'emprendre una avaluació de l'impacte ambiental, en qualitat d'instrument nacional, respecte qualsevol proposta que probablement hagi de produir un impacte negatiu considerable al medi ambient, i que estigui subjecta a la decisió d'una autoritat nacional competent.

Principi 18

Els Estats hauran de notificar immediatament a altres Estats dels desastres naturals o altres situacions d'emergència que puguin produir efectes nocius sobtats al medi ambient d'aquests Estats. La comunitat internacional haurà de fer tot el possible per ajudar els Estats que resultin afectats.

Principi 19

Els Estats hauran de proporcionar la informació pertinent, i notificar-la prèviament i en la forma adient, als Estats que es puguin veure afectats per activitats que puguin tenir considerables efectes ambientals nocius transfronterers, i hauran de celebrar consultes amb aquests Estats en una data propera i de bona fe.

Principi 20

Les dones representen un paper fonamental en l'ordenació del medi ambient i en el desenvolupament. Per tant, és imprescindible comptar amb la seva participació plena per assolir el desenvolupament sostenible.

Principi 21

S'hauran de mobilitzar la creativitat, els ideals i el valor de la joventut del món per aconseguir una aliança mundial orientada a aconseguir el desenvolupament sostenible i assegurar un futur millor per a tothom.

Principi 22

Els pobles indígenes i llurs comunitats, i també altres comunitats locals, tenen un paper fonamental en l'ordenació del medi ambient i en el desenvolupament, pels seus coneixements i pràctiques tradicionals. Els Estats haurien de reconèixer i prestar el suport degut a la seva identitat, cultura i interessos, i vetllar perquè participin efectivament en l'assoliment del desenvolupament sostenible.

Principi 23

S'han de protegir el medi ambient i els recursos naturals dels pobles sotmesos a opressió, dominació i ocupació.

Principi 24

La guerra és, per definició, enemiga del desenvolupament sostenible. En conseqüència, els Estats hauran de respectar el dret internacional proporcionant protecció al medi ambient en èpoques de conflicte armat, i cooperar per a l'ulterior millora del medi ambient, segons calgui.

Principi 25

La pau, el desenvolupament i la protecció del medi ambient són interdependents i inseparables.

Principi 26

Els Estats hauran de resoldre les seves controvèrsies sobre el medi ambient per mitjans pacífics i d'acord amb la Carta de les Nacions Unides.

Principi 27

Els Estats i els pobles hauran de cooperar de bona fe i amb esperit de solidaritat en l'aplicació dels principis consagrats en aquesta Declaració i en el posterior desenvolupament del dret internacional en l'esfera del desenvolupament sostenible.